

Nr 105.

Av herr **von Geijer** och herr **Gustafsson, Karl**, om höjning av tullen å kaffe.

I en vid denna riksdag väckt motion har framhållits, att det aktuella statsfinansiella läget kräver en vidgad tillämpning av den indirekta beskattningsmetoden, om man önskar finansiera en av krisförhållandena präglad budget utan att frångå sunda finansieringsprinciper. I nämnda motion, vilken utmynnar i förslag om införande av en särskild skatt å choklad och andra sötvaror, har jämväl såsom en utväg att tillföra statskassan ökade inkomster anvisats den nära till hands liggande åtgärden att höja kaffetullen.

I anslutning till vad i omförmälda motion anförts få vi härmed framlägga förslag om en dylik tullförhöjning. I årets remissdebatt har visserligen finansministern förklarat, att det kanske bleve nödvändigt öka statens inkomster av kaffe. Men detta borde, enligt finansministerns uppfattning, i så fall om möjligt ske på något sätt, som icke ökade belastningen för konsumenterna, i anslutning vartill han meddelade, att i sådant syfte sedan veckor påginge en utredning om ett eventuellt importmonopol på kaffe. Vi veta icke, när denna utredning kan beräknas föreligga färdig, och känna ej innebörden av de åtgärder, som övervägas, och kunna därför ej heller bedöma möjligheterna att genom dessa åtgärder öka statsinkomsterna. Vid angivna förhållanden hava vi, oaktat finansministerns förklaring, ansett oss böra sätta riksdagen i tillfälle att pröva även frågan om en tullförhöjning å kaffe.

Tullen å kaffe är för närvarande per kg räknat 45 öre för orostat och 60 öre för rostat kaffe, kaffesurrogat med tillsats av kaffe härunder inbegripet. I dessa belopp ingå av 1932 års riksdag beslutade tilläggstullar med 15 resp. 18 öre. Under nuvarande förhållanden anse vi en höjning av tullen å orostat kaffe med 25 öre pr kg väl försvarlig och upptaga därför i vår hemställan förslag därom, varjämte vi, i syfte att lämna tullskyddet för rostningen orubbat, påyrka en höjning av tullen å rostat kaffe med 30 öre pr kg. Dessa tullhöjningar hava vi funnit böra åvägbringas genom en ändring i de av fjolårets riksdag beslutade tilläggstullarna.

Det är av intresse att jämföra den sammanlagda skattebelastningen å kaffe-konsumtionen enligt vårt förslag och den belastning, som drabbade samma konsumtion år 1922 efter den då på statsrådet Thorssons förslag till 50 öre pr kg höjda tullen å kaffe. Enär allmänheten vanligen använder socker till kaffet, måste härvid tagas i betraktande, att sockerskatten numera är helt avskaffad, medan den år 1922 var uppe i 16 öre pr kg. Utgår man från att, såsom det uppgivits, i genomsnitt 1.2 kg bitsocker förbrukas pr kg rostat kaffe samt att, i likhet med vad som skett vid avvägningen av tullsatserna för kaffe,

1.2 kg råkaffe åtgår till framställning av 1 kg rostat kaffe, ställer sig jämförelsen sålunda:

	År 1922	Vårt förslag
Tull 1.2 kg råkaffe	60 öre	84 öre
Skatt å 1.2 kg socker	<u>19.2 öre</u>	<u>0 öre</u>
Summa	79.2 öre	84 öre

Enligt denna jämförelse skulle skattebelastningen å kaffekonsumention, socker inberäknat, komma att, pr kg rostat kaffe räknat, enligt vårt förslag med endast 4.8 öre överstiga 1922 års, något som med hänsyn till tidsläget ingalunda kan anses orimligt. Härtill må framhållas, att jämväl av andra omständigheter än sockerskattens bortfallande priset å socker numera är väsentligt lägre än år 1922. Enligt socialstyrelsens undersökningar rörande livsmedelspriserna i Sverige var i maj 1922, då tullen å kaffe höjdes, medelpriset å bitsocker icke mindre än 1 krona 65 öre pr kg (maximipris), medan detsamma för senaste månad, för vilken vi hava uppgifter tillgängliga, var nere i 47 öre pr kg eller, om skatten frånräknas det förra priset, i runt tal en krona lägre än 1922.

Under åren 1928—1932 hava till riket införts följande kvantiteter orostat kaffe, nämligen 42.7, 40.7, 44.7, 52.6 och 38.4 miljoner kilogram. Till den stora införseln år 1931 läser den väntade och sedermera år 1932 beslutade tullförhöjningen hava medverkat. Denna stora införsel år 1931 ävensom de under år 1932 inträffade oroligheterna i Sydamerika torde hava i avsevärd mån bidragit till den minskade införseln under det nyss tilländalupna året. Införseln av rostat kaffe har under nämnda femårsperiod växlat mellan 365,000 och 210,000 kilogram.

Med ledning av de anförda siffrorna hava vi ansett oss kunna även vid en med 25 öre pr kg förhöjd tull räkna med en införselkvantitet av omkring 40 miljoner kilogram. Tullförhöjningen skulle sålunda för nästkommande budgetår kunna beräknas medföra en ökad tullinkomst av omkring 10 miljoner kronor.

Vi förutsätta, att vederbörande utskott framlägger förslag om efterbeskattning å kaffe, som finnes i riket vid tullförhöjningens ikraftträdande, i likhet med vad som beslöts vid 1932 års riksdag.

Under åberopande av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte, med ändring av de utav 1932 års riksdag beslutade tilläggstullar å kaffe (tulltaxenr 73 och 74), besluta, att från och med dag Kungl. Maj:t bestämmer tilläggstullar därå skola vid införsel från utlandet i stället utgå efter nedan angivna grunder:

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr	Varuslag	Tilläggsställ för 100 kg. kronor
		Kaffe:	
73	153	orostat	T 40: —
74	154	rostat, kaffesurrogat med tillsats av kaffe här- under inbegripet	N 48: —

Stockholm den 21 januari 1933.

K. von Geijer.

K. J. Gustafsson.

